

Vergaderjaar 2015–2016

27 830

Materieelprojecten

Nr. 183 HERDRUK¹

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 juli 2016

Inleiding

Met deze brief informeer ik u over de recente ontwikkelingen in het *Multi Role Tanker Transport* (MRTT) project. Dit multinationale samenwerkingsproject onder Nederlandse leiding behelst de gezamenlijke verwerving, instandhouding en operationele inzet van tanker/transportvliegtuigen. Op 18 december 2014 (Kamerstuk 27 830, nr. 141) heb ik u over het MRTT-project geïnformeerd. Hierbij heb ik gemeld dat het MRTT-project niet exact volgens het Defensie Materieel Proces (DMP) verloopt omdat de betrokken landen dezelfde aanpak hebben gevolgd zoals eerder bij het SAC C-17 project. Inhoudelijk komen echter alle relevante aspecten aan de orde, waarmee de waarborgen van het DMP intact blijven. Om de parlementaire betrokkenheid te garanderen, heb ik toegezegd de Kamer te informeren over de voortgang van het project. Met deze brief geef ik hieraan gevolg.

Stand van zaken

In december 2014 kondigde het Europees Defensie Agentschap (EDA) aan een *sole source* procedure met Airbus te beginnen voor de verwerving van vier nieuwe tanker/transportvliegtuigen. Daarna hebben de deelnemende landen samen met het Navo-agentschap NSPA (*NATO Support Agency*) en de Europese materieelorganisatie *Organisation Conjointe de Coopération en matière d'Armement* (OCCAR) een *Request for Proposal* (RFP) opgesteld. Toen bleek dat het om politieke redenen voor Noorwegen nog te vroeg was zich te binden. In juni 2015 heeft OCCAR dan ook een RFP aan Airbus gestuurd voor de levering van in beginsel drie in plaats van vier MRTT-toestellen, waarbij tevens opties voor levering van vier tot acht vliegtuigen werden verzocht. In augustus bracht Airbus een offerte uit die NSPA, OCCAR en de deelnemende landen hebben beoordeeld.

¹ I.v.m. een correctie in de voetnoot

De A330 MRTT is een *Military Off The Shelf* (MOTS) systeem van een bestaand civiel vliegtuig met een militaire toevoeging. Dit type vliegtuig is door Australië, Frankrijk en in een vergelijkbare configuratie door het Verenigd Koninkrijk aangeschaft. Bij de introductie en het gebruik van de A330 MRTT zal voor opleiding, training en onderhoud samenwerking worden gezocht met onder andere Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Dit ter bevordering van de interoperabiliteit en de beheersing van de kosten.

Met de aanschaf van deze toestellen wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het terugdringen van de tekorten in de Navo en de EU op gebied van tanker- en transportcapaciteit. Naast de capaciteit voor het bijtanken van vliegtuigen en strategische transportcapaciteit, kunnen de MRTT-toestellen ook worden ingezet voor de evacuatie van medische patiënten, zo nodig in intensive-care units.

In februari 2016, tijdens een vergadering van de *Executive Board* van het MRTT-project, spraken Nederland, Polen en Luxemburg zich, onder voorbehoud van politieke en parlementaire instemming, uit voor de gezamenlijke verwerving van MRTT-vliegtuigen. Polen heeft zeer onlangs laten weten meer tijd nodig te hebben voor besluitvorming. Het aantal vliegreun van Luxemburg en Nederland leidt tot de aanschaf van twee tanker/transportvliegtuigen van het type A330 MRTT. Mocht Polen uiteindelijk besluiten niet aan het project deel te nemen, dan zullen Nederland en Luxemburg een beperkt deel van de kosten (de *non-recurring costs*) dragen. In het projectbudget is hiervoor reeds een reservering aangehouden.

Nederland en Luxemburg hebben voor deze samenwerking een *Memorandum of Understanding* (MoU) over MRTT ondertekend. In het MoU zijn afspraken vastgelegd over de oprichting van en deelname aan een MRTT-pool, waaronder het aantal vliegreun en de personele bijdragen aan het project. Vervolgens is het contract met Airbus getekend, waarmee de uitvoering van het project van start kan gaan. Het contract met Airbus behelst de aanschaf van twee toestellen en een optie tot zes extra vliegtuigen als andere landen toetreden.

Bij de *Executive Board* bijeenkomst in februari van dit jaar waren ook België, Duitsland, Noorwegen en Polen aanwezig. Vanwege nationale politieke ontwikkelingen is het voor die vier landen nog te vroeg om zich bij Nederland en Luxemburg aan te sluiten. Wel hebben zij de intentie om in een later stadium alsnog tot het samenwerkingsverband toe te treden. Zowel het MoU als de offerte van Airbus biedt die mogelijkheid, waarbij het totale aantal te verwerven vliegtuigen kan oplopen tot acht.

Voor de Nederlandse deelname aan het MRTT-project moet een proportionele bijdrage worden geleverd aan de investeringen voor de vliegtuigen, de bijbehorende ondersteuningsmiddelen en de infrastructuur over een gebruiksperiode van 30 jaar. Gelijktijdig met deze brief wordt u commercieel vertrouwelijk geïnformeerd over de investeringskosten en de geraamde exploitatiekosten van deelname aan het MRTT-project². De investeringskosten voor Nederland bevinden zich in de bandbreedte van € 250 miljoen tot € 1 miljard.

Zoals eerder beschreven in de brief van 18 december 2014 (Kamerstuk 27 830, nr. 141) wordt de Navo eigenaar van de toestellen. Nederland zal de toestellen registreren. Dit impliceert dat Nederland tevens verantwoor-

² Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

delijk is voor de certificering van de toestellen en het afgeven van het Militair Typecertificaat. De Militaire Luchtvaart Autoriteit (MLA) zal verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de luchtwaardigheid van de toestellen. Het personeel en de middelen voor dit toezicht worden gezamenlijk gefinancierd. Ook dit is in het MoU opgenomen.

De twee MRTT-toestellen worden vanaf 2020 geleverd. Vanaf dat jaar zullen de twee Nederlandse KDC-10 toestellen stapsgewijs uit dienst worden genomen, zodat de beschikbaarheid van tanker/transport-capaciteit verzekerd blijft. De nieuwe toestellen zullen op Vliegbasis Eindhoven worden gestationeerd. Op deze vliegbasis wordt, vergelijkbaar met het SAC-17 programma in Hongarije, voor de dagelijkse uitvoering een multinationale eenheid opgericht. Onderzocht wordt of de aansturing van deze eenheid door het *European Air Transport Command* (EATC) kan worden uitgevoerd. Het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR) heeft vastgesteld dat binnen de huidige militaire geluidsruimte voor Vliegbasis Eindhoven met acht A330 MRTT toestellen kan worden geopereerd.

De belangen van de Nederlandse defensie- en veiligheidsgerelateerde industrie worden overeenkomstig met de Defensie Industrie Strategie (DIS) door het Ministerie van Economische Zaken behartigd. Met Airbus is overeenstemming bereikt over een *Industrial Cooperation Agreement*. De concretisering hiervan met specifieke werkpakketten zal in de komende maanden gebeuren.

Het MRTT-project is een goed voorbeeld van de toekomstgerichte samenwerking tussen Europese landen die het kabinet voorstaat. Ik ben ingenomen met de bereidheid van Luxemburg om samen met Nederland op de ingeslagen weg voort te gaan. Ook ben ik verheugd over de interesse van België, Duitsland, Noorwegen en Polen om in een later stadium eveneens toe te treden tot dit Europese samenwerkingsproject, omdat het de militaire capaciteiten verbetert en er ook financiële voordelen kunnen worden behaald.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert